

УДК: 343.1:343.13:351.74(4ЄС+477)

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.4.8>

ОРГАНИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Чайка Р.А.,
*кандидат юридичних наук, завідувач кафедри права,
Волинський інститут імені В'ячеслава Липинського,
Міжрегіональна академія управління персоналом
ORCID: 0000-0002-9366-832X*

Чайка Р.А. Органи досудового розслідування в Україні та країнах ЄС: порівняльно-правовий аналіз.

У статті здійснено дослідження інституційного механізму досудового розслідування в Україні у зіставленні з відповідними моделями, що функціонують у правових системах окремих країн Європейського Союзу – зокрема, Федеративної Республіки Німеччина, Республіки Польща та Французької Республіки. Аналізуючи українську модель, звернута увага на її складну структуру, що включає п'ять основних органів – Національну поліцію, Службу безпеки України, Державне бюро розслідувань, Національне антикорупційне бюро та Бюро економічної безпеки – з чітко визначеною законом підслідністю. Особливу увагу приділено інституту дізнання, що з 2020 р. функціонує як окрема процесуальна форма щодо кримінальних проступків. У статті підкреслюється, що така багатосуб'єктність породжує ризики юрисдикційних конфліктів та дублювання повноважень, що негативно впливає на ефективність та оперативність розслідувань.

Порівняльний огляд німецької моделі засвідчив її централізований характер: усі слідчі дії здійснюються поліцією під процесуальним керівництвом прокуратури, яка виступає головним суб'єктом прийняття рішень щодо висунення обвинувачення. Польська система демонструє поєднання централізованого прокурорського нагляду з делегуванням повноважень різним спеціалізованим органам, при збереженні єдиної координаційної ролі прокуратури. Французька модель вирізняється двоступеневістю досудового провадження – поєднанням поліцейського дізнання та судового слідства, що здійснюється слідчим суддею, як незалежною процесуальною фігурою, уповноваженою не лише санкціонувати, але й ініціювати та проводити слідчі дії у тяжких справах.

У результаті порівняльно-правового аналізу зазначено, що актуальними для вдосконалення української моделі є такі напрями: імплементація чітких механізмів координації між слідчими органами, підвищення ролі прокурора як єдиного процесуального керівника, спрощення процедур щодо нетяжких злочинів, а також – потенційне запровадження елементів судового слідства в окремих категоріях справ. У статті наголошується на недоцільності прямого запозичення іноземних практик без урахування особливостей національного правопорядку, але підкреслюється користь поступової адаптації найефективніших європейських підходів у межах стратегії кримінально-правової гармонізації.

Ключові слова: досудове розслідування, органи слідства, прокуратура, дізнання, кримінальне провадження, слідчий суддя, підслідність, кримінальна юстиція.

Chaika R.A. Pre-trial investigation bodies in Ukraine and EU countries: a comparative legal analysis.

The article presents a study of the institutional mechanism of pre-trial investigation in Ukraine in comparison with analogous models operating within the legal systems of selected European Union countries – namely the Federal Republic of Germany, the Republic of Poland, and the French Republic. The analysis of the Ukrainian model emphasizes its complex structure, comprising five principal bodies – the National Police, the Security Service of Ukraine, the State Bureau of Investigation, the National Anti-Corruption Bureau, and the Bureau of Economic Security – each vested with statutorily defined jurisdiction. Particular attention is given to the institute of inquiry (дізнання), which since 2020 has

functioned as a separate procedural form for investigating criminal misdemeanors. The article highlights that such institutional multiplicity entails risks of jurisdictional conflicts and duplication of authority, which adversely affects the efficiency and promptness of investigations.

The comparative overview of the German model demonstrates its centralized nature: all investigative actions are carried out by the police under the procedural direction of the public prosecutor, who acts as the primary authority in determining whether public charges should be filed. The Polish system illustrates a combination of centralized prosecutorial oversight with the delegation of investigative powers to various specialized agencies, while preserving the unifying role of the prosecutor. The French model is characterized by a two-stage structure of pre-trial proceedings, combining police inquiry and judicial investigation, the latter conducted by an investigating judge – an independent procedural figure authorized not only to approve but also to initiate and carry out investigative measures in complex cases.

Based on the comparative legal analysis, the article identifies several relevant directions for improving the Ukrainian model: the implementation of clear coordination mechanisms among investigative bodies; strengthening the role of the prosecutor as the sole procedural leader; simplifying proceedings for minor offenses; and potentially introducing elements of judicial investigation for certain categories of criminal cases. While the article stresses the inadvisability of direct transplantation of foreign models without consideration of domestic legal specificities, it underscores the value of gradually adapting the most effective European practices within the broader framework of criminal procedure harmonization.

Key words: pre-trial investigation, investigative bodies, prosecution, inquiry, criminal proceedings, investigating judge, jurisdiction, criminal justice.

Постановка проблеми. Побудова ефективної системи органів досудового розслідування є однією з ключових умов забезпечення законності й правопорядку. В Україні питання організації досудового розслідування набуває особливої актуальності в контексті триваючих реформ правоохоронних органів та євроінтеграційних прагнень держави. Вивчення зарубіжного досвіду є важливим, проте механічне запозичення іноземних моделей без урахування національних особливостей є недоцільним. Водночас врахування позитивного досвіду розвинутих країн Європи дозволяє виявити недоліки національної правової системи та адаптувати ефективні рішення до українських реалій

Метою цієї статті є аналіз системи органів досудового розслідування в Україні з позицій сучасної юридичної науки та порівняння її із відповідними інституціями деяких держав Європейського Союзу (зокрема Німеччини, Польщі та Франції).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика організації та функціонування органів досудового розслідування в Україні й державах Європейського Союзу привертає дедалі більшу увагу науковців у зв'язку з необхідністю удосконалення кримінального процесу в умовах євроінтеграційних прагнень України. Ключовим нормативним джерелом, що визначає засади досудового провадження в Україні, залишається Кримінальний процесуальний кодекс України [1]. Окрема увага у вітчизняній правовій науці приділяється аналізу інституту дізнання як форми спрощеного досудового розслідування. Так, у працях В.А. Баранця [2] та Б.Є. Лук'янчикова [3] здійснено ґрунтовне дослідження зарубіжного досвіду щодо дізнання, охарактеризовано особливості його становлення та правову природу в українському контексті.

У напрямку вивчення європейських моделей досудового розслідування вагомими є праці М.В. Калатура [4], де охарактеризовано загальні підходи до організації слідства в країнах ЄС, та І.А. Смоляка [5], який акцентує на проблемах правового регулювання підслідності та аналізує міжнародні підходи до її визначення. Практичні аспекти взаємодії між прокуратурою та поліцією висвітлено у матеріалах Консультативної ради європейських прокурорів (ССРЕ) [6], де окреслено принципи співпраці між слідчими органами та прокурорами в різних країнах Європи. Окремий інтерес становлять праці, присвячені національним моделям досудового розслідування в окремих європейських країнах. Зокрема, В.О. Найда та О.В. Мартовицька [7] досліджують правовий статус органів досудового розслідування в Німеччині, акцентуючи на централізованій ролі прокуратури. Аналогічно, А.М. Михайлюк [8] проводить порівняльно-правовий аналіз функціональної структури розслідування у Франції та Україні, приділяючи увагу інституту слідчого судді. У контексті публічності та диспозитивності досудового провадження суттєвий внесок зроблено М.М. Почтовим [9], який пропонує теоретичне обґрунтування функціонального поділу повноважень між учасниками кримінального процесу. У межах вивчення можливостей запозичення інозем-

ного досвіду до українських реалій слід виділити працю В.І. Коломійця [10], де проаналізовано ефективні механізми взаємодії між органами досудового розслідування в зарубіжних країнах та обґрунтовано шляхи їх адаптації в Україні.

Загалом, наукова література, що охоплює як вітчизняний, так і зарубіжний досвід, створює підґрунтя для комплексного осмислення функціонування органів досудового розслідування й формування напрямів їх подальшого реформування в Україні з урахуванням європейських стандартів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нормативне визначення та структура. Відповідно до Кримінального процесуального кодексу України (КПК), органами досудового розслідування визнаються органи, що здійснюють досудове слідство і дізнання [1]. Це положення закріплює перелік суб'єктів, уповноважених проводити розслідування кримінальних правопорушень на стадії досудового провадження. Згідно зі ст. 38 КПК України, досудове слідство (повне розслідування злочинів) здійснюють слідчі підрозділи таких органів:

- Національна поліція України – основний орган, що розслідує більшість кримінальних правопорушень загально-кримінального характеру.
- Служба безпеки України (СБУ) – спеціально уповноважений орган для розслідування злочинів проти національної безпеки, тероризму та деяких інших категорій злочинів.
- Державне бюро розслідувань (ДБР) – державний правоохоронний орган, створений для розслідування злочинів, вчинених посадовцями, службовими особами правоохоронних органів, військовослужбовцями тощо.
- Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) – незалежний орган, що здійснює досудове розслідування корупційних правопорушень, вчинених високопосадовцями (розслідування здійснюють детективи НАБУ).
- Бюро економічної безпеки України (БЕБ) – новостворений спеціалізований орган (діє з 2021 р.), на який покладено розслідування кримінальних правопорушень у сфері економіки та фінансів [1].

Перелічені органи утворюють систему досудового розслідування України і мають визначену законом підслідність (юрисдикцію) щодо категорій справ. Формально цей перелік закріплений у ст. 38 КПК [1]. Окрім того, КПК передбачає існування спрощеної форми розслідування – дізнання, що застосовується щодо кримінальних проступків (нетяжких правопорушень). Дізнання здійснюють уповноважені особи підрозділів дізнання тих самих органів (Національної поліції, СБУ, ДБР, НАБУ, БЕБ) [1]. На відміну від досудового слідства, дізнання є спрощеною формою, покликаною оперативно розслідувати очевидні малозначні правопорушення. В українському кримінальному процесі дізнання не є початковим етапом слідства, а саме окремою формою провадження щодо проступків [2], запровадженою законодавством у 2018 р. (набрала чинності з 2020 р.) [3].

Особливості та сучасні тенденції. Система органів досудового розслідування України пройшла суттєві трансформації впродовж останніх років. З ухваленням нового КПК було змінено підходи до розслідування: функцію процесуального керівництва передано прокуратурі, натомість безпосереднє слідство здійснюють слідчі відповідних органів. У подальшому відбувалося створення нових інституцій, спрямованих на боротьбу зі специфічними видами злочинності: так, у 2015–2018 рр. запрацювали НАБУ і ДБР як нові органи досудового розслідування, покликані підвищити ефективність протидії корупції та злочинам посадових осіб [4]. Розширення переліку органів (останнім з яких стало БЕБ у 2021 р.) призвело до високого рівня диференціації системи досудового розслідування. Науковці відзначають, що однією з головних відмінностей між українською системою та системами європейських країн є саме існування значної кількості інституційно відокремлених органів, уповноважених розслідувати злочини, окрім поліції [5, с. 163]. Така багатосуб'єктність породжує проблеми визначення підслідності та потребує чіткого нормативного регулювання координації між органами. Зокрема, за відсутності детальних правил взаємодії можливі конфлікти щодо того, який саме орган має розслідувати певний злочин, що впливає на ефективність правосуддя [5, с. 164]. Ретельне вивчення практик досудового розслідування в державах Європейського Союзу відкриває можливість глибшого осмислення структурної організації відповідних інституцій, а також формує підґрунтя для критичного переосмислення й адаптації релевантних елементів у національній правозастосовній моделі України.

Система досудового розслідування Федеративної Республіки Німеччина помітно відрізняється від української, хоча обидві належать до континентальної (романо-германської) правової сім'ї.

У Німеччині відсутня розгалужена мережа різних слідчих органів поза поліцією – поліція є основним органом розслідування, що діє під процесуальним керівництвом прокуратури. Відповідно до положень німецького кримінально-процесуального законодавства, досудове розслідування фактично здійснюється у формі поліцейського дізнання під безпосереднім наглядом прокурора [2, с. 331]. У кримінальному процесі Федеративної Республіки Німеччина прокурор виконує центральну процесуальну функцію на досудовому етапі, виступаючи в ролі координатора розслідування: на нього покладено відповідальність за організацію збирання доказової бази, а також за ухвалення рішення щодо доцільності висунення публічного обвинувачення [6]. Поліція, своєю чергою, виконує необхідні слідчі (розшукові) дії, підпорядковуючись вказівкам прокурора.

Для німецької моделі характерна широка процесуальна самостійність прокурора у керівництві слідством. Задля забезпечення законності слідчих дій низка найбільш інвазивних заходів контролюється судовою владою: наприклад, проведення негласного прослуховування телефонних розмов у справах про тяжкі злочини можливе лише з санкції судді [7, с. 241]. Усі інші негласні слідчі дії здійснюються за дозволом прокурора, а окремі – виключно за ухвалою суду [7]. Таким чином, розслідування у Німеччині – це тісна взаємодія поліції, прокуратури та суду (в особі слідчого судді, який не проводить слідство по суті, але ухвалює ключові рішення, як-от дозвіл на обшук, арешт та ін.).

Варто підкреслити відмінність у підходах до повноти досудового розслідування в Україні та Німеччині. Український КПК вимагає, щоб на стадії досудового провадження були повно, всебічно, неупереджено досліджені всі обставини вчиненого діяння. Натомість у німецькому кримінальному процесі перед слідством не ставиться завдання вичерпно з'ясувати всі деталі злочину [7]. Метою діяльності німецької прокуратури під час розслідування є з'ясування наявності достатніх підстав підозрювати особу у вчиненні злочину, щоб вирішити питання про можливість висунення публічного обвинувачення. Якщо зібрано достатньо доказів для обґрунтованої підозри, прокурор після завершення поліцейського розслідування направляє справу до суду з обвинувальним актом. Таким чином, на відміну від України, де слідчі намагаються максимально повно встановити істину ще до суду, у Німеччині досудове провадження зосереджене на встановленні достатніх підстав для обвинувачення (концепція «розумної підозри»), а подальший обсяг доказування перенесено на судовий розгляд. Це відображається навіть у термінології: в німецькому процесі оперують поняттями «підозра» і «підозрюваний», тоді як у вітчизняному процесуальному законі фігурує ширше коло понять («обставини злочину», «винуватість» тощо) вже на етапі досудового слідства [7].

Правова система Республіки Польща багато в чому є близькою до української, зважаючи на спільне соціалістичне минуле реформування кримінальної юстиції. Однак сучасна організація досудового провадження в Польщі має свої особливості. Прокуратура Польщі відіграє провідну роль у досудовому розслідуванні, виконуючи функції керівництва та нагляду. Згідно з Кримінально-процесуальним кодексом Польщі, прокурор є розпорядником (господарем) стадії попереднього провадження і уповноважений проводити або доручати проведення розслідування [6]. Усі досудові (попередні) провадження в Польщі здійснюються у формі або слідства, або дізнання – залежно від тяжкості злочину. Слідство (*śledztwo*) призначається у справах про тяжкі злочини та, як правило, ведеться прокурором особисто (або за його безпосередньої участі); натомість дізнання (*dochodzenie*) проводиться у справах про менш тяжкі правопорушення і здійснюється поліцією чи іншими уповноваженими органами, але під наглядом прокурора [6]. Таким чином, прокурор може як сам проводити слідчі дії, так і доручати їх виконання поліції – проте він зберігає загальне керівництво та процесуальний контроль на всіх етапах попереднього розслідування.

Система правоохоронних органів Польщі включає окрім поліції також низку інших служб, які наділені повноваженнями досудового розслідування в межах своєї компетенції. Зокрема, до органів, що можуть здійснювати попереднє слідство або дізнання, належать: Прикордонна охорона, Агентство внутрішньої безпеки (ABW), Центральне антикорупційне бюро (СВА), податкові та митні органи, Військова жандармерія та інші [6]. Усі вони діють не автономно, а в тісній співпраці з прокурором, який координує їх роботу та затверджує ключові процесуальні рішення. Важливо, що за відсутності активної участі прокурора у конкретній справі він все одно здійснює нагляд за законністю та ефективністю розслідування, маючи право скасувати незаконні або необґрунтовані рішення слідчих і детективів.

Отже, модель Польщі характеризується поєднанням принципу централізованого керівництва (прокурор як керівник досудового провадження) із децентралізацією виконавців розслідування

(численні органи, уповноважені проводити слідчі дії). Такий підхід дозволяє врахувати спеціалізацію різних служб (наприклад, антикорупційного бюро чи спецслужби) і одночасно забезпечити єдність правозастосування через нагляд прокуратури. Для України досвід Польщі є цінним прикладом того, як можна інтегрувати кілька різних правоохоронних структур у єдину систему досудового розслідування без конфлікту повноважень, завдяки чітким правилам підслідності та координації, закріпленим у законі.

Франція є класичним прикладом країни континентального права, правова система якої істотно вплинула на формування кримінального процесу багатьох держав, у тому числі й України. Характерною рисою французького кримінального процесу є двостадійність досудового розслідування, що включає: 1) поліцейське дізнання (*enquête policière*) – початковий етап збирання доказів, який проводиться поліцією під наглядом прокурора; 2) судове слідство (*instruction*) – повноцінне розслідування тяжких та складних справ, яке здійснюється слідчим суддею (*juge d'instruction*). Така побудова сформувалася історично і зберігається дотепер як гарантія об'єктивності та ретельності розслідування тяжких злочинів.

На етапі поліцейського дізнання у Франції поліція (жандармерія або підрозділи судової поліції) має право проводити всі необхідні слідчі дії у справах про очевидні злочини або правопорушення невеликої тяжкості [8]. Кожна дія (огляд місця події, допит свідка, обшук тощо) оформлюється протоколом, якому надається доказове значення згідно з законом. Прокурор республіки здійснює нагляд за цим процесом, забезпечуючи законність отримання доказів. Важливо, що за французьким законодавством таке дізнання може виступати як самостійна спрощена форма провадження для незначних правопорушень – у цих випадках справа може бути скерована до суду без проведення стадії судового слідства [9].

Якщо ж йдеться про тяжкі чи складні злочини, після початкового етапу дізнання прокурор порушує перед слідчим суддею питання про проведення судового слідства. Слідчий суддя – це незалежний судовий посадовець, наділений широкими повноваженнями щодо збирання доказів, пред'явлення обвинувачення та застосування запобіжних заходів. В рамках судового слідства (*instruction*) слідчий суддя діє автономно від прокуратури, досліджуючи обставини злочину всебічно та неупереджено. Він може давати розпорядження підрозділам судової поліції, призначати експертизи, допитувати свідків і підозрюваних тощо. Сторона захисту і потерпілі мають право звертатися до слідчого судді з клопотаннями про проведення тих чи інших дій, а також оскаржувати його рішення у спеціальному порядку. Завершується судове слідство складанням обвинувального висновку або постановою про закриття справи.

Таким чином, французька модель забезпечує баланс між ефективністю і гарантіями прав: поліція оперативно збирає первинні докази на стадії дізнання, а незалежний суддя забезпечує поглиблене розслідування найбільш серйозних справ. Ця двоступенева система дозволяє розвантажити суддів від нескладних справ (що можуть вирішуватися на рівні прокурора і поліції) і сконцентрувати їхні зусилля на резонансних злочинах, де потрібен максимальний контроль за ходом слідства. Для України досвід Франції цікавий запровадженням інституту слідчого судді з повноваженнями вести розслідування по суті – нині українські слідчі судді виконують лише наглядові функції (санкціонування заходів, розгляд скарг), тоді як у французькій системі слідчий суддя безпосередньо керує збиранням доказів у визначених законом випадках. У цілому французька модель демонструє, що дізнання може бути як початковим етапом, так і окремою спрощеною формою розслідування, залежно від тяжкості злочину [8], а диференціація форм досудового провадження сприяє оптимізації кримінального процесу.

Висновки. Аналіз системи органів досудового розслідування України та порівняння з досвідом Німеччини, Польщі й Франції дозволяє зробити низку висновків. По-перше, українська модель досудового слідства знаходиться на шляху реформ та зближення з європейськими стандартами, проте зберігає суттєві особливості. В Україні існує багато окремих органів досудового розслідування (поліція, ДБР, НАБУ, СБУ, БЕБ тощо), тоді як у розвинутих державах ЄС роль слідчих органів зазвичай сконцентрована або виключно в поліції, або в небагатьох спеціалізованих службах, інтегрованих у загальну структуру під керівництвом прокуратури. Така фрагментація української системи вимагає особливо чіткого правового регулювання підслідності й координації, щоб уникнути відомчих спорів і дублювання функцій. Зарубіжний досвід свідчить, що встановлення однозначних правил розмежування справ між органами та ефективний прокурорський нагляд здатні мінімізувати конфлікти юрисдикцій та підвищити результативність розслідувань.

По-друге, порівняльний аналіз показав, що українське досудове провадження історично орієнтувалося на максимальне з'ясування істини ще до суду, тоді як, наприклад, у Німеччині чи Польщі більше акцентується роль судового розгляду, а прокурор концентрується на збиранні достатніх доказів для висунення обвинувачення. У Франції ж комбінується обидва підходи: оперативне поліцейське розслідування доповнюється глибоким суддівським слідством у тяжких справах. Для України це сигнал про доцільність подальшого вдосконалення процедури досудового розслідування – з одного боку, спрощення та прискорення розгляду нетяжких злочинів (шляхом інституту дізнання, що вже впроваджено), а з іншого – забезпечення належної якості й неупередженості слідства в складних справах, можливо, через інституційні механізми судового контролю або спеціалізовані слідчі підрозділи.

По-третє, досвід європейських країн підтверджує важливість тісної взаємодії між органами досудового розслідування. В Україні, де функціонує декілька слідчих органів, налагодження ефективної координації між ними є критично необхідним. У провідних державах світу вироблено різноманітні моделі організації спільної діяльності слідчих органів [10]. Наприклад, у державах ЄС діють спільні слідчі групи, координаційні центри та обмін інформацією між різними відомствами для боротьби з транскордонною та організованою злочинністю. Українським правоохоронним органам доцільно використовувати цей позитивний досвід. Вже зараз пропонуються шляхи імплементації окремих зарубіжних напрацювань в українські реалії – зокрема, щодо підвищення рівня взаємодії між різними органами досудового розслідування.

Підсумовуючи, органи досудового розслідування України становлять розгалужену систему, яка продовжує розвиватися під впливом як внутрішніх реформ, так і зовнішніх (європейських) факторів. Порівняльно-правовий огляд довів, що українська модель має як сильні сторони (спеціалізація органів для окремих видів злочинів, інститут дізнання для проступків), так і виклики (координація та уникнення конфліктів підслідності). Досвід Німеччини, Польщі, Франції та інших країн ЄС є цінним джерелом ідей для вдосконалення: від німецького підходу до процесуальної економії, польської системи прокурорського нагляду до французького інституту слідчих суддів. Науковці наголошують, що реформування національної системи досудового розслідування не повинно відбуватися шляхом механічного копіювання чужих моделей, а потребує творчого осмислення і адаптації найкращих практик. У перспективі гармонізація українських процедур із європейськими стандартами, забезпечення незалежності та професійності слідчих органів, а також ефективна взаємодія між ними і прокуратурою сприятимуть підвищенню якості досудового розслідування та зміцненню верховенства права в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI (ред. від 09.05.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
2. Баранець В.А. Зарубіжний досвід розслідування кримінальних правопорушень у формі дізнання. Київський часопис права. 2023. № 1. С. 331–336. URL: <https://doi.org/10.32782/klj/2023.1.51>.
3. Лук'янчиков Є.Д., Лук'янчиков Б.Є. Становлення дізнання як виду процесуальної діяльності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2022. Вип. 70. С. 424–429. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.70.68>.
4. Калатур М.В. Функціонування системи досудового слідства в державах-членах Європейського Союзу. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2018. Вип. 2, т. 3. С. 152–156. URL: <https://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/article/view/242/227>.
5. Смоляк І.А. Міжнародний досвід регулювання підслідності органів досудового розслідування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 81. С. 163–167. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.3.24>.
6. Consultative Council of European Prosecutors (CCPE). Questionnaire for the preparation of the Opinion No. 10 of the CCPE on the relationship between prosecutors and police and/or other investigation bodies. Strasbourg, 27 February 2015. CCPE (2015)1. URL: <https://rm.coe.int/consultative-council-of-european-prosecutors-ccpe-questionnaire-for-th/16807236a6>.

7. Найда В.О., Мартовицька О.В. Процесуальний статус органів досудового розслідування в Німеччині. Процесуальне та техніко-криміналістичне забезпечення досудового розслідування: матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 листоп. 2019 р.). Харків: ХНУВС, 2019. С. 241–243. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/28_11_2019/pdf/86.pdf.
8. Михайлюк А.М. Функціональна структура досудового розслідування у КПК Франції та України (порівняльно-правове дослідження). Вісник кримінального судочинства. 2018. № 1. С. 170–180. URL: https://vkslaw.knu.ua/images/verstka/1_2018_Muhayluk.pdf.
9. Почтовий М.М. Методологічні та практичні засади публічності та диспозитивності у кримінальному провадженні України: дис. ... д ра юрид. наук: 12.00.09 / Почтовий Максим Миколайович; Дніпропетр. держ. ун т внутр. справ МВС України. Дніпро, 2021. 478 с.
10. Коломієць В.І. Зарубіжний досвід взаємодії між органами досудового розслідування та можливості його використання в Україні. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2023. № 1(28). С. 226–233. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2023.1.20>.